

РЕФЕРАТТЫ ҚАЛАЙ ЖАЗУ КЕРЕК?

КАК НАПИСАТЬ РЕФЕРАТ?

Рефератты жазу және қорғау — білімді аттестаттаудың бір түрі.

Бірнеше ЕМЕСтер жайлы:

- Реферат — кітіптарды тікелей көшіру **ЕМЕС** және конспект **ЕМЕС**.
  - Реферат бір көзді ғана пайдаланып жазу **ЕМЕС** және баяндама **ЕМЕС**.
  - Реферат әдебиетке шолу **ЕМЕС**, яғни кітаптар жайлы жазу **ЕМЕС**.
- ✓ Рефератта тақырып бойынша жиналған материалдар **жүйеленеді** және **жалпыланады**.
-

Написание и защита реферата — одна из форм аттестации знаний.

Несколько НЕ:

- Реферат **НЕ** копирует дословно книги и статьи и **НЕ** является конспектом.
Реферат **НЕ** пишется по одному источнику и **НЕ** является докладом.
Реферат **НЕ** может быть обзором литературы, т.е. **НЕ** рассказывает о книгах.
- ✓ В реферате **собранный по теме материал систематизируется** и **обобщается**.

РЕФЕРАТ БІРНЕШЕ БӨЛІМНЕН ТҰРАДЫ:

- **Титул парағы** (оқу орнының талаптары бойынша рәсімделінеді);
- **Мазмұны** рефераттың әр бөлімінің беттерінің номерлері болуы керек;
- **Кіріспе**;
- **Негізгі бөлім**, тараулардан тұрады;
- **Қорытынды**;
- **Қолданылған әдебиеттер тізімі**.

РЕФЕРАТ СОСТОИТ ИЗ НЕСКОЛЬКИХ ЧАСТЕЙ:

- **Титульный лист** (оформляется по требованиям учебного заведения);
- **Оглавление** (содержание) требует наличие номеров страниц на каждый раздел реферата;
- **Введение**;
- **Основная часть**, состоящая из глав;
- **Заключение**;
- **Список использованной литературы**.

КІРІСПЕДЕ ТҮСІНДІРІЛЕДІ:

- **Реферат тақырыбы несімен маңызды** (тақырыпқа (проблемаға) жеке көзқарас), ол неге өзекті (заманауи қоғамның тақырыпқа (проблемаға) қатынасы), қандай құндылығы бар (зертеушілердің ғалымдардың, тұтынушылардың көзқарасымен);
- **Қандай әдебиеттер қолданылды:** зертеулер, ғылыми-көпшілік әдебиет, оқулық, авторлары кім... *Клише:* «Рефератты жазуға келесілер материал негіз болды...».
- **Реферат неден тұрады** (кіріспе, бөлімдер саны, қорытынды, қосымшалар). *Клише:* «Кіріспеде рефераттың идеясы (мақсаты) көрсетілген. Бөлім 1 ... арналған, 2 бөлім...арналған. Қорытындыда негізгі тұжырымдар келтірілген...».

ВО ВВЕДЕНИИ ОБЪЯСНЯЕТСЯ:

- **Чем важна тема реферата** (личное отношение к теме (проблеме), чем она актуальна (отношение современного общества к этой теме (проблеме), какую ценность представляет (с точки зрения исследователей, ученых, пользователей);
- **Какая литература использована:** исследования, научно-популярная литература, учебная, кто авторы... *Клише:* «Материалом для написания реферата послужили ...».
- **Из чего состоит реферат** (введение, кол-во частей, заключение, приложения). *Клише:* «Во введении показана идея (цель) реферата. Часть 1 посвящена.., во 2 части ... В заключении сформулированы основные выводы...».

РЕФЕРАТТЫҢ НЕГІЗГІ БӨЛІМІ / ОСНОВНАЯ ЧАСТЬ РЕФЕРАТА:

- **Рефераттың негізгі тарауы, тақырыпты біртіндеп ашатын, бірнеше бөлімдерден тұрады.**
- **Әрбір бөлім негізгі тақырыптың қандайда бір жағын қарастырады.**
- **Келтірілген позициялар, әдебиеттерден алынған (дәйексөздер, цифрлар мен фактілерді көрсету, анықтамалар) дәлелдермен бекітіледі.**
- **Егер дәлелдеулер қолданылған әдебиеттердің авторларынан алынған болса – дереккөздерге сілтеме ретінде рәсімделеді.**
- **Сілтемелер мәтіндегі сілтеме жасалынған сөйлемнен немесе абзацтан кейін көрсетіледі, мұнда сілтеменің реттік нөмірі және кітаптың немесе мақаланың мәліметтері жазылады (мысалы: ...[1], [1, 2]).**
- **Әр бөлімнің соңында қорытынды жасалынады. (Клише: «Сонымен,.. Келесі қорытынды жасауға болады...»)**

- **Основная часть реферата состоит из нескольких разделов, постепенно раскрывающих тему.**
- **Каждый из разделов рассматривает какую-либо из сторон основной темы.**
- **Утверждения позиций подкрепляются доказательствами, взятыми из литературы (цитирование, указание цифр, фактов, определения).**
- **Если доказательства заимствованы у автора используемой литературы - это оформляется как ссылка на источник и имеет порядковый номер.**
- **Ссылки указываются после ссылаемого предложения или абзаца, где пишется порядковый номер ссылки и данные книги или статьи (например: ...[1] или [1, 2]).**
- **В конце каждого раздела основной части обязательно формулируется вывод. (Клише: «Таким образом,.. Можно сделать заключение, что... В итоге можно прийти к выводу...»)**

ҚОРЫТЫНДЫ / ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Қорытындыда (*өте қысқаша*) тұжырымдалынады:

- негізгі тақырып бойынша жалпы қорытындылар,
- зерттеулердің перспективалары,
- мәселені шешуге және қолданылған әдебиеттердің авторларының ұстанымдарына, олармен келісу немесе келіспеу жайлы, жеке көзқарас.

В заключении (*очень кратко*) формулируются:

- общие выводы по основной теме,
- перспективы развития исследования,
- собственный взгляд на решение проблемы и на позиции авторов используемой литературы, о своем согласии или несогласии с ними.

Әдебиеттер тізімі / Список литературы:

- **Әдебиеттер тізімі белгілі бір ережелерге сәйкес реферат соңында алфавиттік тәртіппен жасалады.**
- Список литературы составляется в алфавитном порядке в конце реферата по определенным правилам.

Кітаптарды сипаттау / Описание книг:

- *Автор(ы). Заглавие. - Место издания: Издательство, год издания. - Страницы.*
- Талапов В. В. Технология BIM: Суть и особенности внедрения информационного моделирования зданий учеб. пособие. - М.: ДМК ПРЕСС, 2015. – 410 с.

Мақалаларды сипаттау / Описание статей:

- *Автор(ы). Заглавие //Название журнала. - Год. - Номер. - Страницы статьи.*
- Козлова Т. И. Информационная модель недвижимого объекта культурного наследия как новый инструмент работы в музеефикационной практике //Вестник Томского государственного университета. – 2021. № 3.С. 33–37.

РЕФЕРАТПЕН ЖҰМЫС ЖАСАУ КЕЗЕҢДЕРІ: ЭТАПЫ (ПЛАН) РАБОТЫ НАД РЕФЕРАТОМ:

- Тақырып таңдау (немесе оқытушы береді).
  - Осы тақырыпта қандай тапсырма, проблема бар екенін және оны шешу жолдарын анықтау. Ол үшін тақырып атауын сұраққа айналдыру керек.
  - Тандалған тақырып бойынша кітаптар мен мақалаларды табу (кем дегенде 3-5 дереккөз). Осы әдебиеттер тізімін жасау.
  - Кітаптар мен мақалалардан үзінділер жасау. (Түсініксіз сөздер мен сөз тіркестеріне назар аудару, олардың анықтамалық әдебиеттегі мағынасын нақтылау).
  - Рефераттың негізгі бөлігінің жоспарын жасау.
  - Рефератты жазу.
  - Егер рефератты ауызша қорғау қажет болса, **5-7 минутқа** (одан артық емес) хабарлама дайындау керек.
-
- **Выбрать тему** (или тема может задаваться преподавателем).
  - **Определить, какая именно задача, проблема существует по этой теме и пути её решения.** Для этого нужно название темы превратить в вопрос.
  - **Найти книги и статьи по выбранной теме** (не менее 3-5-ти источников). **Сделать список этой литературы.**
  - **Сделать выписки из книг и статей.** (*Обратить внимание на непонятные слова и выражения, уточнить их значение в справочной литературе*).
  - **Составить план основной части реферата.**
  - **Написать реферат.**
  - Если требуется защитить реферат, то **составить сообщение на 5-7 минут**, не более.

РЕФЕРАТТЫ РЭСІМДЕУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР: ТРЕБОВАНИЯ К ОФОРМЛЕНИЮ РЕФЕРАТА:

- Шрифт: **TimesNewRoman, 14**
- Межстрочный интервал: **1**
- Выравнивание текста: **по ширине**
- Абзацный отступ: **1,25 см**
- Левое поле – **3 см**
- Правое поле – **1,5 см**
- Верхнее и нижнее поля – **2 см.**
- **Объем реферата:** Вместе с титульным листом, содержанием и списком литературы максимальный объем текста составляет **до 20 листов** (формата А4).
- **Оформление реферата регламентируется** не только методическими рекомендациями учебного заведения, но и требованиями следующих государственных стандартов:
- [ГОСТ 2.105-95](#)
- [ГОСТ 7.1-2003](#)